

SKIPPA KOMMANDONA » tala med kroppen

Dagens hundägare blir allt kunnigare – och samtidigt mer kritiska till olika träningsmetoder. Det menar hundtränaren och författaren Eva Bodfäldt, vars succébok "Kontaktkontraktet" just kommit i ny upplaga.

TEXT: GUNILLA BANDOLIN FOTO: ÅSA LINDHOLM

➤ Eva Bodfäldt är en av Sveriges mest kända utbildare och författare inom området hund. Hon har ägnat sig åt att lära hundägare att förstå och träna sina hundar i 35 år. Bland dem som gått kurs för henne finns allt ifrån förstagångshundägare som går valpkurs till andra, yrkesverksamma hundinstruktörer och tjänstehundsförare inom försvaret.

Mest känd är Eva Bodfäldt för sin bok "Kontaktkontraktet – en bok om människans samspel med hunden". Sedan den gavs ut första gången 2001 har den lästs av mer än 100 000 personer, en för hundböcker närmast ofattbart hög siffra. När Hundsport träffar Eva Bodfäldt i början av mars 2016 har den tredje, helt omarbetade upplagan av Kontaktkontraktet precis kommit ut, och under de 15 år som gått sedan första utgåvan har mycket hänt, berättar hon:

– Den första versionen av Kontaktkontraktet handlade mycket om att exkludera begreppet ledarskap. När man pratade om ledarskap förr handlade det alltid om att dominera hunden. Jag var också skeptisk till alla kommandon, säger Eva Bodfäldt.

– Jag ville betona kontakten med hunden och att man i stället skulle försöka förstå hundens naturliga språk. För mig handlade relationen med hunden mycket mer om kroppshållningar och signaler som hunden naturligt förstår.

Trodde inte på rang-tänket

Som många andra fick Eva Bodfäldt sin utbildning av den kände hundpsykologen Anders Hallgren på Stora Sofielunds hundskola i Arboga. Det var på 1980-talet, och till skillnad från den då vanliga "kommandoträningen" var Anders Hallgren intresserad av vad hunden varit med om, de bakomliggande orsakerna till att en hund hade blivit en problemhund, berättar Eva.

Men även han hade teorier om ledarskap och om att det gällde att ge hunden en match i vem som hade högst rang.

– Jag är tacksam för mycket från Stora Sofielunds hundskola men släppte så småningom hela etologin, med Konrad Lo-

renz och synen på att hunden var en del av en flock, där det handlade om att bli högst i rang. Man jämförde i princip hundar med vargar, det var den rådande synen på den tiden. Jag trodde inte på det. Jag fick det inte att stämma med min erfarenhet av hundar, men det var en lång erfarenhetsbaserad process att komma på det.

Eva jobbade som hundpsykolog och hundtränare och blev uppmuntrad av Anders Hallgren och andra att skriva ner sina idéer och övningar. Den första upplagan av Kontaktkontraktet blev klar till den stora hundutställningen på Älvsjömessan i december 2001 och sålde 800 exemplar på två dagar. Det var uppenbart att det fanns ett sug efter nya idéer om hur man ska umgås med sin hund.

”Bodfäldts belöningsystem”

Kontaktkontraktet är ingen bruksanvisning i hur man tränar hundar, även om väldigt exakta övningar finns beskrivna. Den kan snarare beskrivas som en relationsbok med utopiska drag. Det handlar om det ideala samlivet med en annan individ, som i detta fall råkar vara hund och talar ett annat språk. Bokens fokus ligger inte på att stävja hundens olika ovanor, utan hur man från början bygger upp en vänlig och tillitsfull kontakt – och samtidigt har roligt.

– Böckerna är ett mitt livsprojekt, en process som pågår. Jag vill gräva i vad en relation med en hund kan vara. Den första boken handlade om att komma förbi kommandona och börja få ögonkontakt med hunden. I den andra upplagan lade jag till vikten av att vila tillsammans med hunden, att träna passivitet.

I den senaste upplagan av Kontaktkontraktet lägger Eva Bodfäldt till ytterligare en aspekt: att lära hunden skilja mellan olika signaler för olika typer av belöningar, som ”Gott” (för godis), ”Bus” (för lek), ”Bra” (för kel) och ”Slut” (för när övningen är över). Hon kallar det för Bodfäldts belöningsystem och menar att det är lättare att behålla hundens uppmärksamhet om hunden inte vet vilken belöning som väntar.

– Dessutom blir man själv mer intressant. Med signalordet förstärker man belöningen. Man bjuder hunden på en överraskning, och det gör att hunden blir mer fokuserad, säger hon.

Du använder faktiskt själv ordet ”ledarskap” ett par gånger i din bok, som något positivt.

– Ja. Att jag gör det i den här upplagan beror på att jag vill tvätta av begreppet dess betydelse av dominans, styrka och rangordning. Det är klart att jag som hundägare också måste kunna leda min hund. Det är jag som hittar på alla roliga uppgifter, jag som talar om vad som går för sig eller ej. Idag är jag mer bekväm med ordet ledarskap än jag var för femton år sedan. Ledarskap för mig står för initiativförmåga och kompetens att förstå hundens språk, signaler.

Kan det inte vara så att den som inte är lika erfaren och kunnig som du har svårt att klara sig utan kommandon?

– Tvärtom! Den som inte har så mycket erfarenhet behöver mer än någon annan lära sig hundens språk. Ett typexempel är att man säger ”Kom” till hunden, och så går man emot den. I stället ska man röra sig från hunden! Eller så säger man ”Stanna kvar” till sin hund, men visar med sitt kroppsspråk att man är orolig och inte litar ett dugg på den. Hunden läser ditt kroppsspråk mer än det lyssnar på dina ord. Därför är det viktigt att vi inledningsvis lär oss hundens språk i första hand.

Blir allt kunnigare

Trenden idag är att människor blir mer och mer kunniga om hundar och hundträning, menar Eva Bodfäldt:

– Man blir kritisk till vissa metoder. Tag till exempel shej-

ping, en metod som för några år sedan var på modet. Idag har hundägarna blivit medvetna om shejpingens risker: stressade och felbelönade hundar, något som kan uppstå om man inte lyckas att sätta rätt kriterier. Jag tror också hundägare börjar förstå att det finns många sätt att träna en hund, som Do as I do – att hundar kan härma. Hunden lär sig öppna en dörr, för att den ser hur man själv gör.

Hon demonstrerar sin labrador retriever Zacks slutledningsförmåga. Zakk kan skilja mellan ett antal ord, till exempel ”Boll.” När Eva håller bollen i handen framför honom och säger ”Boll” tar Zakk bollen. När hon sedan tar ett slumpvis valt föremål, en tablett, i andra handen och säger ”Tablett” ser Zakk först brydd ut – och tar bollen. Vid nästa försök tar han tabletten.

– Vi håller på att bli medvetna om hundars verkliga potential, säger Eva. Forskning och erfarenhet visar att de faktiskt kan tänka i mer än ett led.

Upp på topplistan

När tredje upplagan av Kontaktkontraktet kom ut i början av mars gick den omedelbart upp i topp på nätbokhandeln Adlibris lista över de böcker som säljs mest. Den betydelse som Kontaktkontraktet har haft är att den påverkat tonen mellan människan och hunden under de senaste decennierna, menar Eva.

– Ingen tror längre att kommandon eller ett bestämt ”nej” är enda förutsättningen för kommunikation.

Kommer det att bli en fjärde upplaga?

– Jag hoppas att jag med den här, tredje upplagan av Kontaktkontraktet har sytt ihop min syn på hur hund och människa kan få kontakt. Sluta skriva ska jag dock inte. Men vad det blir vet jag inte än. Kanske något skönlitterärt, eller en bok om retrieverträning?

STÄLL FRÅGOR TILL EVA!

Från och med nästa nummer kommer Eva Bodfäldt att ha en frågespalt i Hundsport. Där kommer hon att besvara frågor från er läsare som handlar om relationen med hunden, beteende och träning.

Vad vill DU fråga Eva?

Välkommen att skicka in din fråga till fragespalten@hundsport.se, eller ställ din fråga på Facebook: [facebook.com/hundsport](https://www.facebook.com/hundsport)

